

Iveta Bujdošová – Jana Smolková

ELIŠKA KNIŽKA

Čitateľský denník pre 2. ročník základných škôl

Metodické komentáre

©2017, Vydavateľstvo AITEC, s. r. o., Bratislava

Všetky práva vyhradené.

Autori ©

Mgr. Iveta Bujdošová

Mgr. Jana Smolková

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Jazyková korektúra

PhDr. Martin Lokša

Grafická úprava a manažér projektu

PaedDr. Zuzana Geršicová, PhD.

Vydal ©

AITEC, s. r. o.

Slovinská 12

821 04 Bratislava

v roku 2017

www.aitec.sk

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovat' bez súhlasu majiteľa práv.

V diele sú použité ukážky z diela *I. Bujdošová – J. Smolková. Eliška Knižka. Čitateľský denník pre 2. ročník základných škôl.*

OBSAH

AKTIVITY NA PODPORU ČÍTANIA A ROZVOJ ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI.....	3
ZÁKLADNÉ POJMY.....	6
PRÁCA S ČITATEĽSKÝM DENNÍKOM.....	7
DANKA A JANKA.....	10
AKO JOŽKO PLETKO POPLIETOL SI VŠETKO.....	14
AKO SI MAČKY KÚPILI TELEVÍZOR.....	20
ČUVI V PRALESE.....	26
TRI MÚDRE KOZLIATKA.....	31
ROZPRÁVKY O PSÍČKOVÍ A MAČIČKE.....	37
DOKONALÁ KLÁRA.....	43
NÁM SA EŠTE NECHCE SPAŤ.....	49
PIPI DLHÁ PANČUCHA.....	55
ČÍTAJTE S NAMI.....	61
ČIN-ČIN.....	67

AKTIVITY NA PODPORU ČÍTANIA A ROZVOJ ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Čitateľskú gramotnosť u žiakov na prvom stupni základnej školy môžete okrem iného rozvíjať aj pomocou dobrého fungovania školských knižníc, ktorých poslaním je popri poskytovaní knižnično-informačných služieb aj **organizácia vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre svojich užívateľov**. Na podporu zvyšovania informačnej gramotnosti a čitateľskej kultúry žiakov môžu knižnice využívať rôzne **formy a metódy individuálnej alebo kolektívnej práce**.

V našej pedagogickej praxi sa nám pri práci s mimočítankovou literatúrou výborne osvedčili nasledovné aktivity a literárne podujatia:

- exkurzie do školskej knižnice alebo do iných typov knižníc, najčastejšie verejných;
- hodiny informačnej výchovy v spolupráci s učiteľmi vo vyučovaní jednotlivých predmetov v triedach alebo v rámci vyučovacej hodiny v priestoroch školskej knižnice, poprípade v priestoroch verejnej knižnice;
- pasovanie žiakov za čitateľov školskej knižnice;
- strašidelné čítanie;
- čitateľské maratóny;
- autorské besedy;
- odborné prednášky;
- tvorba vlastného leporela alebo knihy s cieľom rozvíjať fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu žiakov;
- dramatizácie príbehov;
- popoludnia s rozprávkou;
- literárne súťaže;
- recitačné preteky;
- hodiny hlasného čítania;
- hodiny tvorivého písania;
- rozhlasové literárne relácie;
- medailóniky pri príležitosti výročia významných spisovateľov;
- dni otvorených dverí;
- literárne karnevaly;

- literárne vychádzky;
- vianočné akadémie;
- výstavky kníh;
- projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc;
- Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*;
- Čitateľský maratón *Čítajme si...*;
- *Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!*;
- Dni detskej knihy;
- Les ukrytý v knihách;
- Murova čítareň;
- Noc s Andersenom;
- Kráľ čitateľov a iné.

Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia môžu organizovať školskí knihovníci buď v priestoroch školskej knižnice (prípadne v priestoroch školy – v učebni, aule, telocvični), alebo po dohode s knihovníkmi z verejných knižníc v ich študovniach alebo čítárňach. Podľa potreby si môžu pre svoje podujatie zapožičiavať aj informačné zdroje z verejných knižníc. Školskí knihovníci môžu spoločne s knihovníkmi z verejných knižníc spolupracovať pri príprave a realizácii spoločného vzdelávacieho a kultúrno-spoločenského podujatia, prípadne im môžu zabezpečiť účasť na ich podujatí z radov žiakov.

Ďalšou špecifickou kategóriou práce so žiakmi pre podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti sú **akcie informačnej výchovy**. Informačnú výchovu ako súčasť svojej **vzdelávacej činnosti** môže školská knižnica realizovať vo forme nasledovných **vyučovacích hodín**.

- **Vyučovacia hodina, ktorá je čiastočne orientovaná na prácu s informáciami**
Hodina by mala prebiehať v triede. Žiaci by mali dostávať úlohy typu: nájdi v obsahu učebnice kapitolu..., vyhládaj v náučnom slovníku termín..., nájdi v texte meno autora...
- **Vyučovacia hodina, ktorá je úplne zameraná na prácu s informáciami**
Hodina by sa mala realizovať buď v triede, alebo v školskej knižnici. Ak by učivo bolo zamerané na upevnenie takých schopností, ako je schopnosť samostatne pracovať s náučnými slovníkmi, encyklopédiami, jazykovými slovníkmi, schopnosť robiť si

prehľadné poznámky, schopnosť správne citovať použité informačné pramene, schopnosť pracovať s informačnými technológiami a podobne, vyučovacia hodina by sa mala realizovať v triede. Ak by cieľom vyučovacej hodiny bolo získanie vedomostí o školskej knižnici a využívaní jej knižnično-informačných služieb v súlade s preberaným učivom, mala by sa realizovať v školskej knižnici.

- **Vyučovacia hodina v školskej alebo vernej knižnici, poprípade v inom type knižnice**

Tento typ vyučovacej hodiny sa dá realizovať viacerými formami.

- **Exkurzia**

Cieľom exkurzie by malo byť oboznámenie žiakov s poslaním školskej knižnice, jej funkciami a úlohami, knižničným a výpožičným poriadkom, knižničným fondom, knižnično-informačnými službami, online katalógom, databázami, prístupom na internet prostredníctvom školskej knižnice a podobne. Ďalším zámerom exkurzie by mala byť motivácia žiakov k ich ďalším návštevám školskej knižnice.

- **Vyučovacia hodina, ktorá je zameraná na osvojenie si správnych stratégií na vyhľadávanie informácií v súvislosti s preberaným učivom daného predmetu**

Na príprave vyučovacej hodiny takéhoto druhu by mal učiteľ spolupracovať so školským knihovníkom. V časovom predstihu by si mali vymedziť rozsah preberanej látky, zvoliť metódy práce s informáciami, pripraviť úlohy pre žiakov, zhromaždiť názorné pomôcky a rozdeliť úlohy na vyučovacej hodine. Napríklad učiteľ by mal žiakom stručne vysvetliť zadanie danej vyučovacej hodiny a určiť konkrétne úlohy. Následne by mali žiaci pracovať samostatne alebo v skupinách na ich vyriešení. Potom by mali postupne oboznamovať ostatných spolužiakov s dosiahnutými výsledkami a informovať ich o zvolených postupoch. V prípade potreby by ich mal učiteľ alebo školský knihovník upozorniť na chybné výsledky alebo nesprávne postupy.

ZÁKLADNÉ POJMY

Rým

Je zvuková zhoda dvoch alebo viacerých slabík na istých bodoch veršov, najčastejšie na ich koncoch. Rozsah zhody je v každej národnej poézii odlišný, mení sa aj v rámci jednej národnej literatúry (zmeny závisia od obdobia, literárnej školy, autorov i od básnického vývinu jednotlivca). Napriek tomu, že rým je predovšetkým zvukovou zhodou, medzi slovami v rýme vzniká širší vzťah, do vzájomného súvisu vstupujú celé slová a ich významy. Do tohto vzťahu niekedy vstupujú aj významy slov v skrytej prítomnosti, teda významy slov, ktoré by sa mohli rýmovať, ale do rýmu nevstúpili. Rým je vertikálnou metaforou, pretože v ňom vstupujú do vzťahu slová, ktoré sa obyčajne v mimoumeleckých prejavoch nespájajú. Ich čiastočná podobnosť, nevyhnutná zložka básnickej obraznosti vôbec, je obsiahnutá v podobnom zvuku. Čiastočná zvuková zhoda je tzv. tertium comparationis, ktoré stavia do prirovnania slová na konci veršov.

Slovo opačného významu

Antonymum, tiež **opozitum**, označuje slovo opačného, protikladného významu. Jedno slovo môže mať viac významov podľa toho, o ktorý druh ide.

Zdrobnenina

Podstatné **meno**, ktorým sa pomenúva **niečo** malé, **drobné** alebo **niečo**, k čomu máme **citový vzťah** buď **kladný** (milé), alebo **záporný** (menejcenné).

Veta

Veta sa skladá zo slov. Veta môže byť oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia alebo zvolacia.

Oznamovacou vetou niečo oznamujeme. Píšeme za ňou bodku.

Opytovacou vetou sa niečo pýtame. Píšeme za ňou otáznik.

Rozkazovacou vetou rozkazujeme, prikazujeme alebo zakazujeme. Želacou vetou vyjadrujeme svoje želania. Zvolacími vetami vyjadríme niečo veľmi naliehavé. Za rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami píšeme výkričník.

PRÁCA S ČITATEĽSKÝM DENNÍKOM

Úvodné bibliografické údaje je potrebné doplniť na základe konkrétnych vydaní jednotlivých titulov, prípadne sa orientovať na vydanie uvedené v čitateľskom denníku Eliška Knižka na konci publikácie v časti Zoznam odporúčanej literatúry. V prípade, že celá trieda nemá k dispozícii to isté vydanie, by ste mali skontrolovať spracovanie tejto časti u jednotlivých žiakov. V metodickej príručke nájdete základné informácie o jednotlivých autoroch i zoznam ich najznámejších kníh pre deti.

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

V tejto časti nájdete tri texty, z ktorých si môžete ľubovoľne a na základe individuálnych daností triedneho kolektívu vybrať jeden text na doplnenie údajov z príbehu knihy. Tieto texty sú zamerané na informácie o hlavných hrdinoch/hrdinkách knihy. Texty sú k dispozícii i v tlačiteľnej prílohe. Môžete si zvoliť text, ktorý môžete dať vytlačiť, rozstrihať a žiakom nalepiť priamo do čitateľského denníka. Žiaci doplnia iba vynechané slová. Ak zvládajú text odpísať, môžete ho mať pripravený na tabuli. Žiaci najskôr doplnia vynechané slová a potom text prepíšu/odpíšu do čitateľského denníka.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavných postáv v knihe páčilo a čo nepáčilo.

So žiakmi vedte rozhovor o obsahu knihy. Následne žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavného hrdinu páčilo. Do druhého stĺpca si vypíšu jeho záporné vlastnosti, prípadne prejavy správania.

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte otázky pripravené k jednotlivým knihám v metodických komentároch. Žiaci na ne môžu odpovedať písomne do čitateľského denníka jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). Otázky si môžu zvoliť aj podľa vlastného výberu z ponuky troch stupňov obtiažnosti na základe individuálnych potrieb jednotlivcov, prípadne celých triednych kolektívov. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

V tejto časti nájdete ponuku slov, ktoré sú vybrané z jednotlivých príbehov každej knihy. Tieto sú, samozrejme, námetom a nie sú záväzné. Je na vašom rozhodnutí a voľbe, či ich použiť chcete, prípadne si zvolíte iné slová na základe vlastného výberu. V metodických komentároch v tejto časti nájdete aj vhodné riešenia.

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do pracovného zošita vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na opísanú situáciu.

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehu z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe ponuky predloženej v metodických komentároch alebo na základe vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety. Záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavný hrdina mohol zmeniť na svojom konaní alebo správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Žiaci na stranu v čitateľskom denníku nakreslia ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu, ktorá ich v prečítanej knihe zaujala. Žiaci, ktorí sú menej zdatní v kreslení, môžu na túto stranu nalepiť fotografiu, prípadne urobiť koláž z vystrihnutých obrázkov z rôznych

časopisov. Vediete ich k tomu, aby kresbu vytvárali samostatne. Kresbu nehodnotíte, vnímate ju ako nástroj, pomocou ktorého sa nám snažia niečo vysvetliť, opísať svoje predstavy. Preto sa kresba nemusí podobáť realite, ale má zodpovedať ich vlastnej predstavivosti vo svete literárnych hrdinov. Táto stránka slúži na samostatnú prácu žiakov na základe ich osobných daností a predpokladov. Máte možnosť vybrať pre nich ilustráciu hlavného hrdinu alebo prostredia, ilustráciu jednotlivých kapitol či vlastnú ilustráciu. Môžu vytvoriť komiks, obrázkové čítanie, koláž, prípadne zvoliť ľubovoľnú techniku. Žiaci môžu stranu vypracovať aj spoločne podľa pokynov vyučujúceho, napríklad nakresliť hlavného hrdinu, jeho obľúbenú vec, kamaráta, kamarátku, zvieratko, ovocie atď. Ilustráciu môžu tvoriť vo dvojiciach alebo v skupinách, prípadne v rámci domácej prípravy.

DANKA A JANKA

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autorky, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Mária Ďuričková

Spisovateľka bola učiteľkou, redaktorkou vo vydavateľstve Mladé letá. Učila na školách v Hornom Tisovníku, Šajbe, Žitnej a v Bratislave. Písala len pre deti, a to s láskou a úprimnosťou. Jej doménou boli rozprávky, verše, povesti a články do detských časopisov. *Danka a Janka* je kniha, na ktorej rok čo rok odrastajú takmer všetci prví samostatní čitatelia. Obsahuje veselé i poučné príbehy na nerozoznanie podobných sestričiek – dvojčiat. Sú ako všetky deti, hašteria sa a pomáhajú si. Najkrajšie príbehy však zažijú v rozprávke. Kniha patrí k ozajstným bestsellerom slovenskej literatúry pre deti. Získala viacero významných ocenení, napr. Zlatá kniha roka 2000. Knihy M. Ďuričkovej boli preložené do 21 jazykov, okrem európskych aj do japončiny. Knihu ilustrovala Božena Plocháčková.

Najznámejšie knihy:

Čarovná píšťalka

O Gul'kovi Bombul'kovi

Danka a Janka v rozprávke

Zlatá priadka

Biela kňažná

Nie je škola ako škola

Prešporský zvon

Dunajské povesti

Majka Tárajka

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLNĚ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Danka a Janka sú **sestričky** dvojčičky a sú **navlas** rovnaké. Danka má **oči** celkom ako Janka, hnedé a veselé ani **gaštančeky**. A Janka má **vlasý** celkom ako Danka, **plavé** a **ostrihané** na ofinu.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavných postáv v knihe páčilo a čo nepáčilo.

- uviesť príklady slušného správania
- uviesť príklady neslušného správania
- pochvaly
- nedostatky
- klamstvá
- hovoriť pravdu

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

1. Ako sa volá brat Danky a Janky? **Miško**.
2. Ako občas volá Danku a Janku pani učiteľka? **Dvojbodky**.
3. Komu sa stratil sandálik? **Janke**.
4. Čo sa stalo s cencúlikom? **Odlomil sa**.
5. O kom bola Smutná rozprávka? **O dievčatku, ktorému bola zima**.

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Napíš slovo opačného významu.

veselá – smutná, neveselá, nešťastná, zarmútená, zronená

špinavá – čistá, nezašpinená, nezafúľaná, neumazaná, uprataná

usmievavá – smutná, neusmievavá, zúfalá, apatická, zachmúrená

veľká – malá, miniatúrna, nevelká, drobná, nevysoká

začiatok – koniec, záver, ukončenie, uzatvorenie, cieľ

Spoj slová tak, aby tvorili rýmy.

Janka – Danka

prasiatko – mačiatko

trieda – krieda

hodina – rodina

cencúlik – pazúrik

So žiakmi si môžete zopakovať, čo sú slová opačného významu a rýmy. Okrem slov uvedených v čitateľskom denníku môžu žiaci uviesť aj svoje vlastné príklady a riešenia.

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Janka a Danka sú dvojčičky. Sú veľmi podobné.

a) Mama a otec ich rozozná vždy, Miško málokedy.

b) Mama ich rozozná vždy, otec niekedy, Miško málokedy.

c) Mama a Miško ich rozoznajú vždy, otec málokedy.

Prečo Danka, Janka a Miško rozbili prasiatko?

a) Danka, Janka a Miško boli neopatrní.

b) Danka, Janka a Miško sa naň nahnevali.

c) Danka a Janka chceli vyhrať súťaž v sporení.

Ako sa volalo teliatko v príbehu Veselá rozprávka?

a) Teliatko sa volalo Hviezdička.

b) Teliatko sa volalo Muca.

c) Teliatko sa volalo Mesiačik.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavný hrdina mohol zmeniť na svojom konaní alebo správaní.

VYBER a NAPIŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť dvojčatá, brata, školu, zimnú krajinu, topánky, prasiatko, letnú krajinu, kúpanie, triedu, spolužiaka, zvieratká a iné obrázky podľa knihy.

AKO JOŽKO PLETKO POPLIETOL SI VŠETKO

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autorky, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Krista Bendová

Bola novinárkou, prekladateľkou, spisovateľkou známou najmä tvorbou pre deti a mládež. Už počas stredoškolského štúdia písala články do časopisov. Začínala písaním básní. Neskôr pracovala ako redaktorka detkých časopisov. V ďalšom období sa venovala už iba písaniu detských kníh. Za svoju tvorbu získala niekoľko ocenení.

Najznámejšie knihy:

Čačky-hračky

Ako Jožko Pletko poplietol si všetko

Bola raz jedna trieda

Rozprávky z počítadla

Nezábudky

Opice z našej police

Osmijankove rozprávky

Rozprávky z Dúbravky

Šťastný pes

Brumlíčkove rozprávky

O prváckom mačiatku

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Jožko má dobrú **tetu**. Dala mu celú **korunu**. Rozhodol sa, že si kúpi **lízanku**. Teta v bielom plášti **mlieko** predávala. Nahnevaná predavačka ponúkala **topánky**. Vážny **ujo** núkal knižky. Tetuška v **cukrárni** mu predala lízanku.

Text č. 2

Jožko Pletko našiel **niť** a začal **šit'**. Tato nemohol vliezť do **kabáta**. Deda prišiel do **fotela**. Teta a ujo sa nevmetili do **sukne a nohavíc**. Usmievavý Jožko bol spokojný, že v dome niet žiadnej **diery**.

Text č. 3

Ľudia v **záhradkách** sejú zrnú do hriadky. **Jožko Pletko** si na svoju hriadku zasadil **safaládku**. Vyrastie mu z nej strom **safaládovník**. Celá rodina príde na **hostinu**. Ale jeho plán mu zmenil **pes**.

Text bez zvýraznených slov napíšte žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňajte chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavného hrdinu páčilo (slušné správanie, vedel, čo chce, vytrvalosť, usilovnosť, humor), do druhého stĺpca si vypíšu jeho záporné vlastnosti a správanie (popletený, neslušné správanie, chcel všetko, robil všetko rýchlo, výsmech).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Z akého jedla bolo Jožkovi vlni zle? **Zo safaládky.**
2. Kam Jožko schoval pri upratovaní kľúče? **Pod papuče.**
3. Ktorému stromu obuje Jožko na nôžky dve ponožky? **Čerešničke.**
4. Koho chcel Jožko oženiť? **Psa a mačku.**
5. Za akú masku sa Jožko preobliekol? **Za tigra.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Lahké

- Akú tetu mal Jožko? **Dobru.**
- Čo mu dala teta? **Korunku.**
- Čo si za to chcel kúpiť? **Lízanku.**
- Líbil Jožko knižky? **Áno, viac než troška.**
- Kde kúpil Jožko lízanku? **V cukrárni.**

Ťažšie

- V čom bola oblečená teta, ktorá predávala mlieko? **V bielom plášti.**
- Čo predávala nahnevaná predavačka? **Topánky.**
- Aký kvet núkali Jožkovi v kvetináči? **Palmu.**
- Akú hračku ponúkali pre synka? **Mašinku.**
- Aký zdravý bol Jožko? **Ako repa.**

Najťažšie

- Ako sa usmiala teta, ktorá predávala zeleninu? **Sladko.**
- Aká zelenina Jožkovi chutila? **Paradajka.**
- Z čoho bola bába, ktorá bola oblečená do hodvábu? **Z vosku.**
- Čo núkal vážny ujo? **Knižky.**
- Čo ponúkal ujo s briadkou? **Medecínku.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmyšľajú, aké slová sa v básni nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom. Môžu použiť napríklad nasledovné slová.

Slová s opačným významom

malá – veľká, nadmerná, obrovská, ozrutná, mohutná

dobrá – zlá, planá, nedobrá, podlá, pokazená

bežať – chodiť, kráčať, ísť, chodievať, loziť

radovať sa – smútiť, žialiť, vzdychať, zarmucovať, ľútosť

pokaziť – opraviť, obnoviť, zlepšiť, zrenovovať

pracovať – nepracovať, oddychovať, leňošiť, povalovať sa, odpočívať

pozašívvať – roztrhať, rozstrihať, potrhať, rozorvať, pretrhať

výborná – zlá, nedobrá, planá, nedostačujúca, nepodarená

slávna – neslávna, skazená, zlá, nevhodná, nevýrazná

usmievavá – zamračená, smutná, prísna, zachmúrená

Vyhľadaj zdrobneniny

rožtek

tetulienska

korunka

psíček

mašinka

dedko

zúbky

záhradka

stromček

zrnko

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Jožko Pletko nedostal mincu, ale korunku.

Jožkovi Pletkovi sa v kvetinárstve páčila palma.

Jožko Pletko kúpil lízanku v cukrárni.

Mama nemohla nájsť otvor do klobúka.

Pes zmenil plán Jožka Pletka.

Nepravdivé vety

Jožkovi Pletkovi predal lízanku ujo s briadkou.

Jožko Pletko prišiel dedka do nohavíc.

Jožko Pletko nastokol jabloni na konáre ponožky.

Jožko Pletko dostal pod stromček dáždík.

Jožkovi Pletkovi vyrástol slávny strom safaládovník.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavný hrdina mohol zmeniť vo svojom konaní a správaní. Žiaci môžu odpovedať, že príbeh sa môže skončiť smutne alebo veselšie. Hlavný hrdina by mohol v každom z príbehov byť aj nepopletený. Názov by napríklad mohol znieť *Pojašený Jožko Pojaško* alebo *Ako Jožko Pletko rozpliešť chcel všetko*.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom. Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu kresliť: mesto s obchodmi, Jožka, korunky, lízanku, potraviny, ovocie – zeleninu, mäsiarstvo, výklad s oblečením, predajňu obuvi, kvetinárstvo, kníhkupectvo, hračkárstvo, lekáreň, upratovanie bytu, zaváraniny, jablňo s rukavicami, čerešne s ponožkami, hrušku s čiapkou, slivku s pulóvrcom, sad, Jožka ako snehuliaka, dážd', strom zo safaládok, mačiatka v skrini, psa a mačku na svadbe, mušky v izbe, masku tigra, bicykel, vianočný stromček.

AKO SI MAČKY KÚPILI TELEVÍZOR

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autorky, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Jaroslava Blažková

Bola to slovenská prozaička, publicistka a autorka kníh pre deti a mládež. V roku 1968 sa odsťahovala do Kanady, kde žila so svojou rodinou. Tu literárne tvorila iba veľmi zriedka. Najväčšia časť jej literárnej tvorby pochádza z obdobia, keď žila na Slovensku. Za tvorbu pre deti dostala cenu UNESCO H. Ch. Andersena. V literárnej tvorbe pre deti sa venovala umelecko-náučným dielam, v ktorých pútavou formou podávala napríklad poznatky o prírode.

Najznámejšie knihy:

Tóno, ja a mravce

Ostrov kapitána Hašašara

Ohňostroj pre deduška

Daduška a jarabáč

Ako si mačky kúpili televízor

Rozprávky z červenej ponožky

Minka a pyžaminka

Traja nebojsovia a duch Miguel

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

V starom domčeku bývali dve **mačky**. Jedna mala **ružové** oči a **modrú** zásterku, druhá mala **modré** oči a **ružovú** zásterku. Aby sa vzdelávali a zabávali, kúpili si **televízor**. V nedeľu býva v televízii **rozprávka**. Mačičky boli naozaj **múdre**.

Text č. 2

V **televízore** pozerali rôzne programy. Druhý deň sa dívali na **Ďaleké krajiny**. Tretí deň videli **Zajačiu estrádu**. Na štvrtý deň sa dívali na **Naozajstnú kráľovnú**. Na piaty deň sledovali Veľkého kresliara **Ďurka Žmurka**. Kreslil **žirafu** a mačky sa učili. Na šiesty deň bola **nedeľa**.

Text č. 3

V nedeľu býva v televízore **rozprávka**. Mala byť o tom, kto je **múdry**. Obidve **mačičky** chceli byť múdre. Neumyté, nečesané a nenajedené pustili si **televízor**. V televízore sa ktosi **smeje**. Skrinka sa **pokazila**. Keď po nej mačičky buchli, z televízora vyskočilo **tisíc myší**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi ved'te rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdiniek páčilo (chceli sa vzdelávať, televízor si pekne uložili, učili sa, poučili sa), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (boli neporiadne, neumývali sa, nečesali, len sledovali televízor, od pozerania ich štípali oči).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Na aké miesto si mačky postavili televízor? **Na stolík**.
2. Čo videli mačky v televízii na tretí deň? **Zajačiu estrádu**.

3. Na koho pozerali piaty deň? **Na veľkého kresliara Ďurka Žmurka.**
4. Čo vyskakovalo z televízora? **Tisíc myší.**
5. Čo zistili mačky v závere rozprávky? **Že neboli celkom múdre mačky.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Koľko mačiek bývalo v starom domčeku? **Dve.**

Prečo si kúpili televízor? **Aby sa vzdelávali.**

Čo chrumkali pri pozieraní televízie? **Kitekat.**

Na čom ležala kráľovná? **Na hojdačke.**

Kto ju hojdal? **Papagáje.**

Ťažšie

Akú zásterku mala ružovooká mačka? **Modrú.**

Akú zásterku mala modroooká mačka? **Ružovú.**

Akú farbu mala Principina stolička? **Ružovú.**

Akú farbu mala Lízičkina stolička? **Modrú.**

Kde mali mačičky gumáčky? **V oprave.**

Najťažšie

Aký kvet si položili na stolík? **Kaktus.**

Čí obraz zavesili nad stolík? **Deda Čičina.**

Na čo sa dívali druhý deň? **Na ďaleké krajiny.**

Čo tam videli? **More, cudzie stromy a strašný les.**

Čo videli v televízii tretí deň? **Zajačiu estrádu.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v rozprávke nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom. Môžu použiť nasledovné slová.

Slová s opačným významom

krásna – škaredá, ohavná, nevkusná, mrzká, nepekná

múdra – hlúpa, sprostá, trúba, zadubená, hlupaňa

d'aleká – blízka, neďaleká, naporúdzi, poruke, susedná
zábavná – nudná, nezaujímavá, otravná, nezábavná
vznešená – chudobná, nemajetná, nevznešená, jednoduchá
nezvyčajná – zvyčajná, obyčajná, všedná, častá
pracujúca – lenivá, pomalá, darebná, lajdáčka
tučná – chudá, štíhla, tenká
strapatá – učesaná, uhladená, ulízaná
mrzutá – usmievavá, veselá

Vyhľadaj zdrobneniny

Lízička
zásterka
obrúsok
stolík
mliečko
balónik
černoško
slaninka
myšičky
baletky

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe

predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Ružovooká mačka sa volala Principa.

Modrooká mačka sa volala Lízička.

Kresliar Ďurko Žmurko kreslil žirafu.

Čokoládová myška sa mačičiek nebála.

Mačky zistili, že neboli celkom múdre mačky.

Nepravdivé vety

Na tretí deň sledovali Naozajstnú kráľovnú.

Černoško pri kráľovnej bubnoval.

Na šiesty deň bola sobota.

Mačky sa každé ráno umyli, učesali a najedli.

Z televízora vyskočili hnedé myši.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavné hrdinky mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní. Môžu si spoločne povedať, ako škodí dlhé vysedávanie pred televízorom, určiť si pravidlá pri pozeraní, čas a výber programov.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: mačky pri televízore, izbu, ďalekú krajinu, zajačiu estrádu, naozajstnú kráľovnú, bubeníkov, páva, pavúkov, kresliara Ďurka, žirafu, myšky.

ČUVI V PRALESE

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorovi.

Roman Brat

Slovenský prozaik, scenárista, prekladateľ, publicista. Žije v Bratislave. Píše pre deti, mládež i dospelých. Za svoju tvorbu získal viaceré ocenenia. Za občianske zásluhy a šírenie hispánskej kultúry mu španielsky kráľ Juan Carlos I. udelil Kríž Oficiéra Rádu (za preklady próz zo španielčiny).

Najznámejšie knihy:

Tvrdohlavý baran

Môj anjel sa vie biť

Zmätené dvojčky zo slepej uličky (spolu s G. Futovou)

Mordovisko

Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody (spolu s G. Futovou)

Aj kone sa hrajú

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Odmalička sa hanbím za svoj **čierny** nos. Čuvač s takým **bielym** kožúškom, ako mám ja, sa narodí len výnimočne. Vraj je belší ako **tunajší** sneh. Som naň **hrdý**. Iba ten **nos** ma trápi. Vždy keď išiel okolo náš dobrý pán **Jakub**, rýchlo som strčil **ňufáčik** do snehu.

Text č. 2

Oceľový **vták** začal padať k zemi. Na **výstavu** sa určite už nedostaneme. Lietadlo pristálo v **pralese**. Vyskočil som a začal som **hľadať** pána Jakuba. V pralese bolo veľmi **teplo** a vlhko. Ľahol som si k veľkému **kameňu**. Nebol to kameň, ale nejaký **tvor**.

Text č. 3

Zvítanie s pánom **Jakubom** bolo plné radosti. Pán Jakub bol **zarastený**. Sadli sme si na kondorov **chrbát** a on s nami **vyletel** do výšky. Zaniesol nás domov na **salaš**. Zamával som svojmu ochrancovi **pásavcovi** a tešil som sa **domov**.

Text bez zvýraznených slov napíšte žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňajte chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi ved'te rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavného hrdinu páčilo (slušné správanie, skromnosť, priateľstvá, rady, ponaučenia, radosť), do druhého stĺpca si vypíšu jeho záporné vlastnosti a správanie (nevďačnosť).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Do akej krajiny pocestoval Čuvi s pánom Jakubom na výstavu psov? **Do Brazílie.**
2. Aké zviera nazval Čuvi v pralese hovoriacim kameňom? **Pásavca.**
3. Kto vyslobodil jaguára zo siete? **Opica.**
4. Ktoré zvieratká robili v pralese holičov? **Piraje.**

5. Ktoré zvieratá potrestali kondora? **Opice.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Hovoril pán Jakub, že z Čuviho bude slávny pes? **Áno.**

Čo nazval Čuvi oceľovým vtákom? **Lietadlo.**

Čo prekážalo pásavcovi na chl páčovi? **Uzlíky na kožúšku.**

Rozviazala napokon opica ten povraz? **Áno.**

Do čoho uhryzla Čuviho hladná rybička? **Do chvosta.**

Ťažšie

K čomu si Čuvi v pralese ľahol? **Ku kameňu.**

Čo bol vlastne ten kameň? **Pásavec.**

Ako pásavec nazval Čuviho? **Chlpáč.**

Čo sa stalo Čuvimu s kožúškom? **Chlpy sa zauzlili.**

Koho volala anakonda na pomoc? **Aligátora.**

Najťažšie

Aké vlastnosti majú papagáje? **Samolúbe, zvedavé a klebetné.**

Čo pripravoval človek vo veľkých hlinených nádobách? **Farby z rastlín.**

Čomu sa podobali zuby piraje? **Zubom na píle.**

Kam dávali zvieratká potravu pre kondora? **Na rúbanisko.**

Akú podmienku dali zvieratká kondorovi predtým, ako ho vpustia do pralesa? **Musí vykonať hrdinský čin.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmyšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšu ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

čierny – biely, snehobiely, jasnobiely, snehový, mliečny

noc – deň

zauzlená – rozuzlená, rozmotaná, rozviazaná, rozlúštená

škrekot – *ticho, nie hlasno, bezzvučne, mĺkvo*

hladný – *najedený, sýty, nachovaný, nakrmený, prejedený*

prekážať – *neprekážať, nezavádzať*

trhať – *netrhať, neruvať, nešklbať*

lakomá – *žičlivá, prajná, dobrosrdečná, štedrá*

rýchlo – *pomaly, nenáhlivo, zvolna, lenivo, ťarbavo*

vypočuť – *nepočúvať, nevypočuť, nepozornosť*

Vyhľadaj zdrobneniny

ňufáčik

kožúšok

braček

zobáčik

kocúrik

slniečko

uzlíky

mamka

očka

prasiatka

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety,

záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Čuvi letel na výstavu psov do Brazílie.

Kameň mal papuľu, ktorá sa podobala na vysávač.

Anakonda sa v spánku zauzlila po príchode sestričiek – opičiek.

Holičmi v pralesi boli piraje.

Kondor stretol v pralesi človeka, ktorý hľadal svojho psíka.

Neppravdivé vety

Čuvi letel do Brazílie sám.

Kameň mal papuľu, ktorá sa podobala na lietadlo.

Anakonda sa v spánku vždy zauzlila.

Keď prší, opice strašne škriekajú.

Čuvi sa vrátil späť v lietadle.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavný hrdina mohol zmeniť vo svojom konaní a správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: salaš, čuvača, valacha, lietadlo, pásavca, biele a farebné papagáje, prales, jaguára v sieti, opice, zauzlenú anakнду, zvieratká v jazere, piraje, kondora, návrat domov.

TRI MÚDRE KOZLIATKA

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorovi.

Jozef Cíger Hronský

Bol vynikajúcim rozprávkárom a tvorcom povestí 20. storočia. Pochádzal zo siedmich detí – štyroch bratov a troch sestier. Začínal písaním noviel a krátkych próz. Pre svoje pôsobenie v zahraničí patrilo istý čas k zakázaným autorom. Do svojich diel vložil dobrodružstvá a učenie o kresťanskej láske. V jeho legendách vystupujú reálne historické postavy. Prostredníctvom svojej tvorby vytvoril pre deti vlastný príťažlivý svet.

Najznámejšie knihy:

Tri múdre kozliatka

Smelý Zajko

Zakopaný meč

Budkáčik a Dubkáčik

Slnovratka

Maľovaná písanka

Deti v zelenom

Podpolianske rozprávky

Medové srdce

U nás

Domov

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

V špinavom chlievci žili tri **kozliatka**. Volali sa **Všadejama**, **Všadebrada** a **Všadekapusta**. Gazda **dlho** spáva. Tetka **sova** počula mladého gazdu nariekať. Matka s otcom ho poslali do **Ameriky**. Múdre kozliatka sa **vybrali** za mladým gazdom.

Text č. 2

V prístave bola veľká americká **loď**. Komíny boli vyššie ako dedinská **veža**. **Oblôčky** na lodi boli okrúhle. Kozliatka si predstavili, že sú na lodi **námorníkmi**. Za dedinou mali tri **moria**, ale v lete vyschli. V lete kaluže **vyschnú**.

Text č. 3

Loď sa blížila k **brehu**. Posledný večer bolo na **lodi** veselo. Bola tam parádna **večera** a každý dostal **masku**. Tak sa začal na lodi **maškarný** ples. Kozliatkam bolo **veselo**. Všadejama fúkalo do **plechovej** trúby. Všadekapusta bolo ovešané **balónmi**. Všadebrada si pripevnilo dlhý papierový **nos**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (slušné správanie, vedeli, čo chcú, vytrvalosť, usilovnosť, humor, pochvaly, hovorili pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (popletené, neslušné správanie, chceli všetko, všetko robili rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe

individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Čo si zobrali kozliatka na cestu? **Kufor a batôžtek.**
2. Kde kozliatka pracovali? **Na železnici, na lodi, v kuchyni.**
3. Akými dopravnými prostriedkami cestovali? **Vlakom, loďou.**
4. O akých žalároch rozprávali? **O mrkvovom, šalátovom.**
5. Komu poslali telegram? **Tetke sove.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Aký bol mladý gazda? **Spachtoš.**

Čomu sa radovali kozliatka každé ráno? **Otvoreným vrátкам.**

Čo im zvestovala tetka sova? **Mladý gazda odišiel do Ameriky.**

Čo urobil železničiar s kozliatkami, keď zistil, že nemajú lístky? **Vyhnal ich z vlaku.**

Aký obraz vznikol pri fotografovaní? **Hore nohami.**

Ťažšie

Ktorým dopravným prostriedkom cestovali ako prvým? **Vlakom.**

Ktorý lístok je lepší ako papierový? **Kapustový.**

Ako Všadejama prečítalo nadpis na pokladni? **Osobná pokladnica.**

Do akej triedy vo vlaku nastúpili? **Do prvej triedy.**

Čo sa stalo kozliatku pri holení? **Loď sa natriasala a nožnice odstrihli fúz.**

Najťažšie

Čo robilo na lodi Všadekapusta? **Kuchára.**

Čo všetko sa udialo, keď sa loď pohla? **Prasiatka museli pracovať.**

Do akého žalára sa dali zatvoriť? **Do šalátového.**

Čo im dovolil rádiotelegrafista? **Zatelegrafovať.**

Čoho sa kozliatka zľakli, keď ich chcel fotografista vyfotografovať? **Malej čiernej škatuľky.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

múdre – *húpe, sprosté, duté, tupé*

široké – *úzke, tenké, štíhle, zúžené, tesné*

veselé – *smutné, skleslé, zronené, nešťastné, zúfalé*

mladé – *staré, starecké, dlhoveké, starobylé*

drahé – *lacné, zlacnené, bezcenné, nehodnotné*

hrdé – *hanblivé, nevýrazné, bezvýznamné, utiahnuté*

naľakať – *rozveseliť, rozradostiť, rozjasniť, zabaviť, potešiť*

chytro – *pomaly, zvolna, nenáhlivo, zdĺhavo*

páčilo – *nepáčilo*

Vyhľadaj zdrobneniny

kozliatka

batôžtek

husličky

oblôčik

psík

babka

chvostík

bábiky

fúziky

rapkáč

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Na železnici Všadejama čítalo nadpis OSOBNÁ POKLADNICA.

Kozliatka si sadli do školských lavíc, kde sa žiaci učili o Amerike.

Všadejama na lodi umývalo hrnce a kotly.

Kozliatka sa učili plávať vo veľkej plavárni.

Po celej Amerike vyhrávala slovenská pieseň.

Nepravdivé vety

Na cestu si kozliatka ukradli kufre.

Dovolili im cestovať do Ameriky aj bez cestovných lístkov.

Keď na loď prišli cestujúci, kozliatka sa opaľovali.

Kozliatka zavreli do šošovicového žalára.

Z lode cestujúci vystupovali po trampolíne.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPIŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavní hrdinovia mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní, aké iné príhody by na svojej ceste mohli ešte zažiť.

VYBER a NAPIŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom. Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: kozliatka, mladého gazdu, loď s kapitánom, kufre, batohy, noviny, zeleninové väzenie, zeleninu, kuchára, holiča, domček kozliatok, sovu, školu v dedine, vlakovú stanicu so sprievodcom, maškarný bál, masky, kino, fotografa, telegram s napísaným odkazom, muzikantov, kapelu, hudobné nástroje, mrakodrapy – Ameriku.

ROZPRÁVKY O PSÍČKOVI A MAČIČKE

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorovi.

Jozef Čapek

Bol maliarom, knižným grafikom, scénickým výtvarníkom a spisovateľom 19. – 20. storočia. V rodine mal prezývku Peča. V škole nevynikal dobrým prospechom, zato zaujal širokú pozornosť detí svojím dielom o psíčkovi a mačičke, ktoré môžeme nájsť aj v seriálovej podobe. Vďaka rôznym príležitostiam získal mimoriadny rozhľad a vzdelanie. Odmietal odísť do exilu so slovami, že niekto musí ostať s jeho národom.

Najznámejšie knihy:

Rozprávky o psíčkovi a mačičke

Lúpežník

Krakonošova záhrada

Dášenka

Dobre to dopadlo

Rozprávajme si

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Psíček a **mačička** spolu gazdovali. Do školy **nechodili**. Majú malé a nešikovné **labky**. Zbadali, že majú **špinavú** dlážku. Psíček išiel pre **vodu**. Mačička vybrala z kufríka **mydlo**. Dlážku najprv **vydrhli** a potom vysušili. Mačička a psíček sa nakoniec **vyprali** a **usušili**.

Text č. 2

Malé deti berú mačkám **chvosty**. S mačičkou sa chcelo hrať **dievčatko** a chytilo ju za chvost. Akoby to bola **rúčka** palacinkárne. Začala ju za chvost **ťahat'**. Mačičku to veľmi **bolelo**. Myslela si, že jej ten chvost **odtrhne**. Mačiatko začalo najprv **plakať**, potom vrčať, potom skuvíňať a napokon **syčalo**. Nakoniec ho labkou paclo a dievčatko chvost **pustilo** s veľkým krikom.

Text č. 3

Psíček mal mať **meniny** a mačička **narodeniny**. Deti ich chceli nejako **prekvapiť**. Urobili im z piesku krásnu **tortu**. Škoda, že psíčkovia a mačičky **nejedia** piesok. Začali mať **chuť** na naozajstnú tortu. Psíček a mačička si dali **zásterky** a dali sa do varenia.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (slušné správanie, vedeli, čo chcú, vytrvalosť, usilovnosť, humor, pochvaly, hovorili pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (popletení, neslušné správanie, chceli všetko, robili všetko rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe

individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Čím psíčkov zašili roztrhnuté gačky? **Dážďovkou.**
2. Ako napísali list dievčencom? **S chybami.**
3. Kto pomohol chudobnej košielke? **Anjelik.**
4. Z čoho upiekli tortu na meniny? **Z cesnaku, korenia, cukríkov...**
5. Komu hrali divadlo? **Vierke a Jankovi.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Kde bývali psíček a mačička? **V malom domčeku.**

Pre koho nie je škola? **Pre zvieratká.**

Čo priniesol psíček na umývanie dlážky? **Vodu.**

Kto ťahal mačičku za chvost? **Dievčatko.**

Ako sa psíček a mačička sušili? **Zavesení na šnúre na bielizeň.**

Ťažšie

Čo urobil psíček s mydlom? **Začal ho hrýzť.**

Kde si psíček utrel papuľu? **O trávu.**

Načo si prichystali šnúru na bielizeň? **Na usušenie seba.**

V akú nedeľu sa vybrali do lesa? **Veľkonočnú.**

Čo urobila dážďovka? **Skrútila sa do kolieska.**

Najťažšie

Čo použili namiesto kefy? **Psíčkov chlpý.**

Aká bola dlážka po vydrhnutí? **Mokrú, ale nie čistú.**

Do čoho nanosili vodu a čím sa vyprali? **Do koryta a vyprali sa rumpľou.**

Ako dlho sa vešali a sušili? **Dlho, lebo začalo pršať.**

S čím pomohli a poradili spisovateľovi na Vianoce? **S rozprávkou o sebe.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

špinavá – čistá, čistotná, umytá, číročíra, uprataná

zlá – dobrá, dobrosrdečná, láskavá, úprimná, dobrácka

chorá – zdravá, zdatná, fit, zdravučká, svieža

maličká – veľká, ozrutná, mohutná, velikánska, dospelá

mokrú – suchá, uschnutá, vyschnutá, vodoprázdna, usušená

smutná – veselá, natešená, rozradostená, šťastná, naradovaná

chválila – hanila, karhala, kričala, vyčítala, napomínala

upečená – surová, nepečená, neupravená, čerstvá, svieža

horúca – studená, zimná, chladná, ľadová, zimomrivá

krásna – škarená, ošklivá, nepekná, strašná, otrasná

Vyhľadaj zdrobneniny

mačička

psíček

slniečko

domček

zvieratka

košielka

havko

vtáčik

dievčatko

Vierka

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOST

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Keď psíček zjedol mydlo, papuľa ho veľmi štípala.

Mačička rozprávala psíčkovu rozprávku o nočnej košielke.

Psíček si roztrhol gaťky v kríku.

Psíček diktoval list a mačička písala.

Psíčkovu na lúke do labky vošla ostrá črepina.

Nepravdivé vety

Na umývanie dlážky použili prací prostriedok.

Dievčatko chytilo mačičku za uši.

Deti priniesli mačičke a psíčkovu orechovú tortu.

Mačička potrebovala na hranie strašne veľa hračiek.

Keď boli deti choré, psíček a mačička im púšťali video.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavní hrdinovia mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní.

Môžu si povedať, ako by mohli tráviť spoločný čas, aké hry by sa hrávali, aké postavy by ešte v príbehu mohli vystupovať.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: pečenie torty, špinavú bielizeň na šnúre spolu so psíčkom a mačičkou, divadlo, písanie listu pre pána spisovateľa, domček mačičky a psíčka, tortu, mačičku a psíčka v školskej uniforme, mačičku a psíčka v 21. storočí.

DOKONALÁ KLÁRA

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniami knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Gabriela Futová

Je slovenská spisovateľka. Vyštudovala žurnalistiku v Bratislave. Pochádza z Prešova, kde v súčasnosti žije a pracuje. Venuje sa písaniu kníh pre deti. Za svoje knihy získala mnoho ocenení, okrem iných aj Cenu vydavateľstva Mladé letá v roku 2008 za knihu Dokonalá Klára. Okrem kníh píše aj divadelné a rozhlasové hry.

Najznámejšie knihy:

Naša mama je bosorka!

Hľadám lepšiu mamu

Ako čarovná fľaška zachránila Vianoce

Ako topánka Anka do sveta išla

Keby som bola bosorka

Nezblázni sa, mamička

Lepší otec v hrsti ako kamoš na streche

Rozruch v škole na Kavuličovej ulici

Štyri kosti pre Flipra

Dokonalá Klára

Psia škola kocúra Červenochvosta

Trapoška

Zmätené dvojčičky zo slepej uličky

Izba snov

Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody

Poškoláci

Brata musíš poslúchať!
Nejdem a basta!
Nototo a strašidelná škola Elvíry Múdrej
Lebo musím!
Môj malý zverinec
Očko špuhúň
O Bezláske

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Volám sa Klára a som **dokonalá**. Do školy som začala chodiť tento **september**. Babka ma naučila **čítať** aj **počítať**. Do školy som išla **pripravená** na sto percent. Pozerala som na svojich **spolužiakov** a bolo mi z nich trochu **do smiechu**. Poslušne som si **sadla**.

Text č. 2

Moja najlepšia kamarátka sa volá **Ľubka**. Ľubka je **neviditeľná**! Ukáže sa len tomu, komu chce. Ľubka nie je **vymyslená**. Zabývala sa v našom **dome**. Chodila so mnou **všade**. Spala pri mne v **posteli**. Hrali sme sa rôzne **hry**. Takúto kamarátku som naozaj **potrebovala**.

Text č. 3

V triede vládla **sviatočná** atmosféra. Učiteľka bola **veselá**. Aj ostatní **učitelia** boli akísi iní. Všetci sa nevedeli dočkať **Vianoc**. Začali sme sa hrať hru s **číslami**. Našou úlohou bolo hovoriť zaradom **čísla**. Jedno číslo pani učiteľka vyhlásila za **zakázané**. Namiesto neho sme mali povedať **bum!** Kto povedal zakázané číslo, **vypadol**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedzte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (múdrose, vynaliezavosť, láska k rodine), do druhého

stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (nečestnosť, rozmazanosť, panovačnosť, drzosť, prílišná sebavedomosť, povýšenectvo, neférevosť).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Ako sa volalo dievčatko, ktoré tiež vedelo čítať? **Barborka.**
2. Prečo Rišo oslovil pani učiteľku teta? **Lebo aj v škôlke boli tety.**
3. Ako bude pani učiteľka odmeňovať žiakov za šikovnosť? **Včielkami.**
4. Čo dávala pani učiteľka za naháňačku? **Prasiatko.**
5. Akú priateľku mala Klára? **Neviditeľnú.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Ako volala Klárka pani učiteľku? **Teta.**

Písala Klárka domácu úlohu v škole? **Áno.**

Ako nazvala Klárka zmrzlinu? **Mrzlina.**

Kto mal vši? **Klárka.**

Čo boli hnidy? **Všie vajička.**

Ťažšie

Aké zvieratká dostávali prváci za pochvalu? **Včielky.**

Aké zvieratká dostávali za pokarhania? **Prasiatka.**

Čo robila Barborka cez prestávky najradšej? **Čítala.**

S kým sa Klárka naháňala cez prestávky? **S chlapcami.**

Čo mali deti povedať namiesto zakázaného čísla? **BUM!**

Najťažšie

Akú hru hrali žiaci so špongiou? **Vojnu.**

Aké zvieratko priniesla do školy Paťka? **Psíka.**

Aké rozprávanie si pripravila Klárka? **Prečo by zvieratká doma byť nemali.**

Koho buchla Klárka peračnikom po hlave? **Tomáša.**

Čo musí mať každý poriadny žiak? **Prasiatko.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmyšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšu ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

dokonalá – *nedokonalá, chybná, povrchná, nedostatočná*

rýchla – *pomalá, nenáhlivá, ospanlivá, malátna, zdĺhavá*

neviditeľná – *viditeľná, zreteľná, výrazná, rozpoznateľná*

usmievavá – *neusmievavá, bezúsmevná, neveselá, utrápená, nešťastná*

múdra – *hlúpa, tupá, sprostá*

odrátať – *prirátat, pripočítat, pridať, prihodiť*

prezerať – *neprezerat, neďivat sa, nehľadieť*

chváliť – *nechváliť, karhať, hrešiť, napomínať, vyčítať*

rozprávať – *nerozprávať, mlčať, čušať, neozývať sa*

hrať sa – *nehrať sa, nudiť sa, leňošiť*

Vyhľadaj zdrobneniny

Klárka

Barborka

Ľubka

babinka

prasiatko

včelička

slniečko

šteniatko

princeznička

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Klárka si robila domáce úlohy pred vyučovaním.

Pani učiteľka dala deťom úlohu, aby si pripravili rozprávanie o domácom zvieratku.

Klárka začala súťažiť s Barborkou.

Paťa priniesla do školy svojho psíka.

Pani učiteľka napísala do slovníčka dôležitý oznam, že v škole sú vši.

Nepravdivé vety

Žiaci mohli pani učiteľku volať teta.

Klárka mala len samé včeličky.

Učiteľky majú rady naháňačky.

Ľubku videla celá rodina.

Klárka nebola rozmaznaná.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a **NAPÍŠ**, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavná hrdinka mohla zmeniť vo svojom konaní a správaní. Žiaci môžu odpovedať, že príbeh sa môže skončiť smutne alebo veselšie.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom. Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: svoj prvý deň v škole, pečiatky – včeličku, prasiatko, slniečka – usmievavé, vážne, smutné, Klárku a Barborku v škole, pani učiteľku, psíka, rodinu, detskú izbu, neviditeľnú kamarátku, divadelné predstavenie – princeznú, princa, draka.

NÁM SA EŠTE NECHCE SPAŤ

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniami knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorovi.

Daniel Hevier

V súčasnosti je spisovateľom, ktorý vedie svoje vlastné vydavateľstvo. Do dnešného dňa vydal vyše 100 titulov. Je ženatý, má tri deti a žije v Bratislave. Kedysi učil na gymnáziu pre mimoriadne nadané deti v Bratislave. Jeho kariéra začala spoločne s jeho prvými dielami v 70. rokoch 20. storočia. Je autorom poézie, prózy, esejí, básní pre deti, rozprávok, prekladov, autorských antológií pre dospelých i pre deti, piesňových textov, divadelných a rozhlasových hier, muzikálových libret, filmových a televíznych scenárov, scenárov pre rozhlasové a televízne projekty.

Najznámejšie knihy:

Nám sa ešte nechce spať

Nevyplazuj jazyk na leva

Krajina zázračno

Kráľ naháňa králik

Futbal s papučou

Hovorníček

Skladací dáždník a dáždnikový skladateľ

Naši ježkovia

Strašidelník

Päťka z nudy

Aprílový Hugo

Xaver s nohami do X

Svet zachránia rozprávky

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Bol raz jeden chlapček a volal sa **Tomáško**. Večer **ležal** vo svojej postieľke. Pevne zatvoril **oči** a už spal. Len jeden **zub** nespal. Počkal, kým Tomáško otvoril **ústa**, a vyskočil von. Drak Fosforus chcel, aby sa nastahoval do jeho **papule**. Zub sa **naľakal** a **vrátil** sa do chlapcových úst.

Text č. 2

Vo vesmíre lietal lietajúci **tanier** a v ňom cestovatelia. Tatko **Ufko**, mamina **Ufina** a synček **Ufik**. Vybrali sa na vesmírny **výlet** k nám na **Zem**. Malý Ufik sa nechcel uložiť do spacieho **vak**. Chcel sa **pozerať** z okna.

Text č. 3

Niektorým deťom sa v noci nechce **spať**. Závidia **sovám**, že v noci lietajú. Ale sovy spia cez **deň**. Bola raz veľmi pekná **sova**. Volala sa **Plamienka** driemavá. Chcela, aby ju každý **chválil**, aká je krásna. Veľmi sa páčila **mesiačikovi**. No ona sa stále **mračila**. A tak celý deň **lietala**, aby ju každý **videl**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedzte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (slušné správanie, vedeli, čo chcú, vytrvalosť, usilovnosť, humor, pochvaly, hovorili pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (popletení, neslušné správanie, chceli všetko, robili všetko rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Kto zaspal v lietajúcom tanieri? **Ufík.**
2. Čo robil králik s kúzelným klobúkom? **Kúzľil.**
3. Ako sa volala sopka? **Popokatepetl.**
4. Ktoré zvieratká boli v buvirozprávkach? **Králik, hrošík, zajac, motýľ, vodník, sloník.**
5. Aký pozdrav bol v každej rozprávke? **Dobrá noc!**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Kto cestoval v lietajúcom tanieri? **Ocko, mamka a syn.**

Akú tabletku mal prehltnúť Ufík? **Spiacu.**

Prečo králiček v cylindri zatvoril oči? **Aby sa nebál.**

Koho začali strašidlá šklbať? **Kúzelníka.**

Dodržala sopka sľub? **Áno.**

Ťažšie

Čo sa stalo s tanierom po stlačení červeného tlačidla? **Lietajúci tanier podskočil.**

Ako sa zohrievajú sopky? **Vyhadzujú balvany.**

Čo musel urobiť malý Azték, aby sopka prestala vystrájať? **Musel vysloviť jej meno.**

Ako sa volal motýľ? **Súmračník.**

Kto ležal v postieľke? **Tomáško.**

Najťažšie

Čo sa stalo s motýľom? **Prestáhoval sa do mesta.**

Ako sa volal drak, ktorý zasvietelkovoval pred zúbkom? **Fosforus.**

Ako sa volala jedna pekná sova? **Plamienka driemavá.**

Kto všetko spal okrem palca? **Srdiečko.**

O čom bola posledná buvirozprávka pre deti a zvieratká? **O hrochovi.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

dlhá – *krátka, maličká, kratučká, chvíľková*

tmavá – *svetlá, žiarivá, jasná, svietiaci*

biela – *čierna, tmavá, smutná*

malá – *veľká, mohutná, velikánska, ozrutná, obrovská*

báť sa – *nebáť sa, odvážiť sa, osmeliť sa*

pozerať – *nepozerať, nevidieť*

prázdna – *plná, prepchatá, naplnená*

správna – *nesprávna, pomýlená, chybná*

veľká – *malá, drobná, nevelká*

pyšná – *skromná, nenápadná*

Vyhľadaj zdrobneniny

sloník

gombík

panáčik

palička

fúziky

zúbok

králiček

krídelká

postieľka

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOST

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Zelený gombík otvoril vonkajšie dvierka.

Motýľ Súmračník sa chcel presťahovať do mesta.

Sova, ktorá nechcela v noci spať, sa volala Plamienka.

Drak nemal v tlame jediného zúbka.

Chlapec nechcel spať, lebo chcel počúvať rozprávku o hrochovi.

Nepravdivé vety

Sloník neposlúchol svojich rodičov.

Králik v klobúku zatváral oči, lebo sa mu chcelo spať.

Mesto bolo pre motýľa vhodné na bývanie.

Zúbky v ústach v noci tancovali.

Náprstok sa posadil na malíček.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavní hrdinovia mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom. Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: sloníka, Ufíka, raketu, planétu Zem, kúzelníka, cylinder s paličkou, zúbky, sopky, balvany, kráľika, hrošíka, zajaca, motýľa, vodníka, rozprávkové bytosti, kozmickú loď, hračky, postieľku.

PIPI DLHÁ PANČUCHA

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Astrid Lindgrenová

Pipi Dlhá Pančucha je najznámejšia hrdinka svetoznámej švédskej autorky. Poznajú ju deti i dospelí na celom svete. Prvú knihu o Pipi Dlhej Pančuche napísala v roku 1945. Okrem príbehov pre deti písala aj romány, poviedky, divadelné hry, poéziu, filmové a divadelné scenáre. Jej knihy boli preložené do 70 jazykov v 100 krajinách sveta. V roku 1958 dostala cenu Hansa Christiana Andersena, ktorá je považovaná za najvyššie ocenenie pre autorov detských kníh. Najslávnejšia Lindgrenovej postava Pipi Dlhá Pančucha vznikla z príbehov, ktoré autorka rozprávala svojej dcére pred spaním. Kniha sa rýchlo stala veľmi úspešnou a urobila z Lindgrenovej medzinárodne známu spisovateľku. Po jej smrti v roku 2002 švédsko vláda zaviedla cenu Astrid Lindgrenovej pre spisovateľov detskej literatúry.

Najznámejšie knihy:

Pipi Dlhá Pančucha

Pipi nastupuje na loď

Deti z Bullerbynu

Pipi na ďalekom ostrove

Pipi Dlhá Pančucha v Tichomorí

Mio, môj Mio

Karlsson zo strechy

Rasmus na vandrovke

séria Emil z Lönnebergu – 3 diely

Leto na ostrove Saltkrakan
Grétka a Betka
Zbojnícka dcéra Ronja
Lotka z Huncútskej ulice
Oslavy v Bullerbyne
Veselo je v Bullerbyne

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Uprostred záhrady trónil starý dom a v ňom bývala **Pipi Dlhá Pančucha**. Vlasy mala **ryšavé** a zapletené do dvoch tuhých **vrkočov**. Mala **deväť** rokov a bývala tam celkom **sama**. Vedľa vily Vilôčky bol dom a v ňom bývali chlapec **Tomí** a dievčatko **Anika**.

Text č. 2

Tety a ujovia rozhodli, že dievčatko z vily Vilôčky treba dať do **detského domova**. Prišli po ňu dvaja **policajti** v rovnoštatách. Pipi s nimi **nechcela** ísť. Začala sa hrať s policajtami na **naháňačku**. Chceli ju **chytiť**, ale nepodarilo sa im to. Pipi policajtov **vyniesla** za bránu na cestu.

Text č. 3

Pipi začala chodiť do **školy**. O desiatej vyložila **koňa** z verandy a ponáhľala sa do školy. Pipi sa tešila na **vianočné** prázdniny. V škole neslobodno pani učiteľke **tykať**. Pipi bola **neposedné** a **neposlušné** dieťa. Dievčatá s takýmto **správaním** nemôžu chodiť do školy. Škola ju už prestala **baviť**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi ved'te rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavnej hrdinky páčilo (vedela, čo chce, vytrvalosť, usilovnosť, humor,

pochvaly, hovorila pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu jej záporné vlastnosti (neslušné správanie, chcela všetko, robila všetko rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Kam chceli zobrať policajti Pipi? **Do detského domova.**
2. Skratkou akého mena bolo meno Pipi? **Pipilota.**
3. Akým dieťaťom bola Pipi podľa pani učiteľky? **Neposedným a neposlušným.**
4. Čo našiel Tomi na lúke? **Býka.**
5. Čo darovali Tomi a Anika k narodeninám Pipi? **Hraciu skrinku.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Mala niekedy Pipi ocka a mamku? **Áno.**

Kým bol jej ocko? **Lodným kapitánom.**

Aké zviera si Pipi kúpila? **Koňa.**

Kto prišiel Pipi odviešť do detského domova? **Dvaja policajti.**

Vedela Pipi počítat? **Nie.**

Ťažšie

Ako sa volal opičiak? **Pán Galán.**

Aké izby mala Pipi v dome? **Kuchyňu, obývačku a spálňu.**

Čo išla Pipi variť? **Omeletu.**

Kam zavesila Pipi Beňa i ostatných chlapcov? **Na strom.**

Ako sa volal čínsky chlapec? **Peter.**

Najťažšie

Čo bolo vo veľkom kufri? **Zlaté dukáty.**

Kam jej dopadlo prvé vajce? **Na hlavu.**

Proti komu sa postavila Pipi? **Proti chlapcom.**

Ako Pipi umývala dlážku v kuchyni? **Na bosé nohy si priviazala dve kefy.**

Na čo pozvali Tomi a Anika Pipi k nim domov? **Na kávu.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

dlhá – *krátka, kratučká, prikrátka, malinká*

silná – *slabá, zoslabnutá, chabá*

veselá – *smutná, neveselá, sklesnutá, zarmútená, vážna*

šťastná – *nešťastná, smutná, zronená, neradostná*

rýchla – *pomalá, slimačia, pozvoľná, nenáhľivá, pokojná*

neposlušná – *poslušná, pokorná, poddaná, disciplinovaná, skrotená*

výnimočná – *obyčajná, bežná, zvyčajná, všedná, obvyklá*

šikovná – *nešikovná, neobratná, grambľavá*

Vyhľadaj zdrobneniny

kvapôčka

vilôčka

mamička

klobúčik

koláčiky

mestečko

pricupkalo

tanieriky

chlebíky

dievčatko

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a **VYPÍŠ** z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Pipi bývala v dome s názvom vila Vilôčka.

Pri pražení omelety Pipi povedala: „Hovorí sa, že vajcia sú dobré na vlasy.“

Pipi začala hrať s policajtami hru na naháňačku.

V susedstve žili deti Tomi a Anika.

Pipi sa najradšej s deťmi hrávala v bútlavom strome.

Nepravdivé vety

Pipi chovala v dome opicu a prasiatko.

Pipi bola v škole poslušná a pozorná žiačka.

Pipi bola v cirkuse poslušnou diváčkou.

Pipi sa na káve správala slušne.

Pipi oslavovala svoje meniny.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavná hrdinka mohla zmeniť vo svojom konaní a správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: Pipi Dlhú Pančuchu s Pánom Galánom a koňom, vilu Vilôčku s veľkou záhradou, kamarátov Tomiho a Aniku, námorníkov, policajtov, cirkus, školu, výlet v lese, býka, zlodejov vo vile, horiaci dom, narodeninovú oslavu.

ČÍTAJTE S NAMI

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autoroch.

Jozef Pavlovič

Študoval na pedagogickej škole v Bratislave, no od roku 1981 sa venuje iba literárnej tvorbe. Patrí k druhej povojnovej vlne autorov pre deti spoločne s M. Válkom, J. Blažkovou, J. Navrátilom a ďalšími spisovateľmi. Vo svojich dielach experimentoval s jazykom a metaforou. Spojil modernú poéziu s tradičnou jednoduchosťou drobného príbehu. Detskú lyriku obohacoval o prvky humoru a hry so slovom. V súčasnosti žije v Bratislave.

Najznámejšie knihy:

Hádali sa hádanky

Hlavalamy, čo zvládneme hravo sami

Zábavné oriešky pre bystré hlavičky

Lov slov

Veselá abeceda

Odslovadoslova

Príbehy na divoko

O usilovnom koliesku

Ružena Smatanová

Narodila sa 14. júna 1984. Vďaka otcovi sa kresleniu začala venovať už na základnej škole. Neskôr to bol tanec a kurzy angličtiny. Učila sa hrať na klavír a flautu. Vďaka hudobnému

talentu sa stala členkou dievčenského speváckeho zboru. V roku 2003 jej vyšiel debutový album Entirely good.

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Otecko odišiel na **služobnú** cestu. Sestre sa pred mesiacom narodil **syn**. Naša záhrada poskytuje pestré ovocie: **jahody, ríbezle, marhule, broskyne, jablká, hrušky a slivky**. Mama priniesla z nemocnice **sestričku**. Stará mama každý večer rozpráva **rozprávku**.

Text č. 2

Lukáško žalostne **nariekal**. Ušiel im **škrečok** Mikino. Lukáško zabudol zatvoriť na klietke **dvierka**. Zabudol zatvoriť aj **dvere** na izbe. Hľadal ho okolo **domu**, aj na dvore, aj v záhrade. Keď sa ráno Lukáško zobudil, Mikinko čakal pri klietke na **raňajky**.

Text č. 3

Prázdniny preleteli ako **strela**. Pani učiteľka priviedla do triedy **nového** žiaka. Napoleon Bútora v triede nikoho **nepoznal**. Celá trieda naňho upierala **oči**. Keď povedal svoje meno, celá trieda vybuchla **smiechom**. Také meno ešte **nepočuli**.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi ved'te rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (slušné správanie, vedeli, čo chcú, vytrvalosť, usilovnosť, humor, pochvaly, hovorili pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (popletení, neslušné správanie, chceli všetko, robili všetko rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Ako povieme bez použitia slov, že ho máme radi? **Úsmevom.**
2. Prečo deti rady počúvajú rozprávky? **Lebo sa im dobre spí.**
3. Máš aj ty dobrého kamaráta? **Áno/nie. (vymenovať)**
4. Podľa čoho posudzujeme ľudí? **Podľa správania.**
5. Čo sa nemá v lese robiť? **Kričať, behať, zakladať oheň.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Kam odišiel otecko? **Na služobnú cestu.**

Čo pustila mama deťom a prečo? **Televízor. Aby mohla kľudne variť.**

Na čom išla mama na nákup a čo sa stalo? **Na bicykli. Dostala defekt.**

Kto mal chuť na prvé jahody? **Silvia.**

Čo priniesla mamička Miloškovi z nemocnice? **Sestričku.**

Ťažšie

Kto napomínal Tomáška, keď sa mu nechcelo učiť? **Otec, mama, sestra, sestrin manžel.**

Komu a kto pribudol do rodiny? **Sestre syn.**

Kam sa Tomáškovi nechcelo ísť? **Pretekať po hrádzi na bicykli.**

Aké zvieratko mal Lukáško? **Škrečka.**

Prečo Lukáško nemohol zaspáť? **Lebo mu ušiel škrečok.**

Najťažšie

Ako sa správajú deti, keď chcú, aby rodičia vedeli, že ich veľmi ľúbia? **Sú milé, dobré, láskavé... (viac možností)**

Dokážeš sa aj ty zriecť niečoho pre iného a prečo? **Každý odpovedá podľa seba...**

Prečo deti potrebujú ovocie? **Aby mali veľa vitamínov pre svoj rast.**

Vieš, čo sú vitamíny? **Sú to látky, ktoré naše telo potrebuje pre svoju existenciu.**

Ako sa povie jedným slovom sestrin manžel? **Švagar.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmyšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

dobrá – *zlá, nečestná, nedobrá*

prvá – *posledná, ostatná, záverečná*

zdravá – *chorá, chorľavá, nákazlivá*

smutná – *veselá, zábavná, usmiata*

špinavá – *čistá, nezašpinená, umytá*

rovná – *krivá, nerovná, zahnutá, zakrivená, lomená*

neúrodná – *úrodná, bohatá*

pomaličky – *rýchlo, chytré, bystro, bleskovo, expresne*

nevravel – *vavel, hovoril, rečnil, rozprával, rozhovoril sa*

zatvorí – *otvorí, roztvorí*

Vyhľadaj zdrobneniny

Duško

Drobček

tanierik

miestečko

básnička

bruško

Miloško

prasiatko

kuriatka

papierik

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Keď mama vyšla z obchodu, zistila, že má zadnú dušu prázdnu.

Tomáš musel zostať doma, lebo sa musel učiť básničku.

Viktorova stará mama vedela veľa rozprávok.

Števo písal úlohy pri otvorenom okne.

Irenka sa báseň Malý gazda naučila veľmi zle.

Nepravdivé vety

Mama si všimla, že im tečie WC.

Marián urobil kotúľ a v behu bol prvý.

Miro chcel byť upratovačom.

Zuzka našla pri potoku psíka.

Marcela si kúpila zmrzlinu.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a **NAPÍŠ**, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavní hrdinovia jednotlivých príbehov mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: otecka a mamičku, bicykel, potraviny, kočiar, bábätko, rodiny, jahody a lesné plody, sestričku alebo bračeka, starkú a starkého, lekára, môj obľúbený šport, futbalový zápas, smetiarske auto, svoje zvieratko, prechádzku po lesíku, more, mesiac, sopky, vozík, kamarátov, telocvičňu, prasiatko, krasokorčuliarku, divadlo, mačiatko, gazdovstvo, sliepky s kuriatkami, lesík, gitaru, jaskyňu, hrad, ťavu, púšť, kozmonauta, zuby, zubnú kefku, nožík rybku, nanuk, ježibabu, autobus, kyticu.

ČIN-ČIN

NÁZOV KNIHY, AUTOR/AUTORKA, ILUSTRÁTOR/ILUSTRÁTORKA, POČET STRÁN KNIHY

Žiaci si vypíšu základné údaje o prečítanej knihe, meno autora, ilustrátora a počet strán. Pri vypracovaní žiaci pracujú s knihou. Žiaci môžu pracovať s rôznymi vydaniaми knihy s rozličným počtom strán. Každý si zapíše počet strán zo svojej knihy alebo podľa pokynov učiteľa. Môžete použiť motiváciu so základnými údajmi o autorke.

Ludmila Podjavorinská

Bola slovenskou spisovateľkou, ktorá milovala prírodu a najmä deti, pre ktoré písala. Na námestí v Bzinciach pod Javorinou stojí velikánsky štvorlístok – jej pamätník. Zaujala mnohých čitateľov v minulosti i v dnešnej dobe. Žila zo svojej literárnej tvorby, ktorej sa venovala celý život. Začínala ako autorka poézie, neskôr písala aj prózu. V jej tvorbe môžeme nájsť osudy obyčajných ľudí, ich vnímania okolitého sveta a tiež vnútorného sveta človeka.

Najznámejšie knihy:

Zajko-Bojko

Sadaj slnko, sadaj

Oráč

Veršičky pre maličkých

Medový hrniec

Čin-čin

Klásky

Škovránok

Zvonky

Baránok boží

ČO VIEŠ O HLAVNEJ HRDINKE/HLAVNOM HRDINOVI KNIHY?

DOPLŇ písomne do viet slová podľa vybraného príbehu z knihy.

Text č. 1

Bol raz jeden **vrabčiak** malý a volali ho **Čimčarom**. Mamička mu **lôžko** stlala. **Boliestku** mu pofúkala. Vstával s **plačom**, vstával s **krikom**. Bol to **spachtoš**. Večne **vrieskal, dverami** trieskal.

Text č. 2

V nedeľu sa **sprievod** čudný do susedov poberal. Vážne išli do susedov na **pytačky**. Dievka nemala chuti na **vydaj**. Nahnevaný pytač zlostne **vstal**. Že si vezme **krajšiu**, inú. Majú dievku **cifruienku** a oni len syna, také ledačo.

Text č. 3

V malom domčeku na ohrade bývala **zlatá** muška. Nikoho nemala a preto starou **dievkou** ostala. Netrápi sa preto, sníva, sadí kvet a má **rada** celý svet. Lampášik si vo dne **leští**. K muške zašiel zrána **Čimo** na posiedky. Zavolať on mušku zlatú, svietiť jeho **žienke** od večera do svitu.

Text bez zvýraznených slov napíšete žiakom na tabuľu. Spoločne dopĺňate chýbajúce slová. Žiaci si po doplnení vety prepíšu do čitateľského denníka. Môžete si pomôcť tlačiteľnou prílohou.

NAPÍŠ, čo sa ti na správaní hlavnej postavy v knihe páčilo a nepáčilo.

So žiakmi vedte rozhovor o obsahu knihy. Po ňom žiaci do čitateľského denníka vypíšu, čo sa im v správaní hlavných hrdinov páčilo (slušné správanie, vedeli, čo chcú, vytrvalosť, usilovnosť, humor, pochvaly, hovorili pravdu), do druhého stĺpca si vypíšu ich záporné vlastnosti a správanie (popletení, neslušné správanie, chceli všetko, robili všetko rýchlo, výsmech, klamstvá).

ČO ZAUJÍMAVÉ SA V KNIHE STALO?

Písomne ODPOVEDZ na otázky, ktoré sa týkajú príbehov z knihy.

Žiakom postupne čítajte pripravené otázky. Žiaci môžu do čitateľského denníka odpovedať písomne jedným slovom, prípadne celou vetou (na základe vášho rozhodnutia). V ponuke sú

otázky rozdelené do troch stupňov podľa obtiažnosti. Otázky si môžu zvoliť na základe individuálnych potrieb jednotlivci, prípadne celé triedne kolektívy. Otázky pre jednotlivé stupne obtiažnosti nájdete v tlačiteľnej prílohe.

1. Kam mal ísť Čimo s tatom? **Do lesa.**
2. Čo má vrabčiak vedieť, poznať? **Hmyz, chrobač, mušku, chrústa.**
3. S kým sa kúpал Čvirik v potoku? **S krásnou Čin-čin.**
4. Pre koho sa vrabce pobili? **Pre krásnu vrabčicu.**
5. Prečo zvolali poradu? **Pre vohľady, pytačky.**

Žiakom môžete ponúknuť ďalšie otázky, ktoré rozdelíte podľa náročnosti.

Ľahké

Kto je to Čimčara? **Vrabčiak malý.**

S kým sa kúpал Čvirik? **S Čin.**

Pre koho sa vrabce pobili? **Pre krásnu vrabčicu.**

V ktorom ročnom období plánovali svadbu? **Na jar.**

Koho navštívil Čimo? **Ďatľa.**

Ťažšie

Čo urobilo slniečko, keď vstalo? **Išlo budiť včielku, lienku i vtáča.**

Čo museli vrabce spraviť predtým, ako mohol byť sobáš? **Vohľady.**

Čo sa stalo po hostine? **Tancovali do noci.**

Kto si nosí so sebou lampášik? **Zlatá muška.**

Kam nakoniec odišlo slniečko? **Za hory.**

Najťažšie

Čím sa kocúr uchytil na mucholapke? **Fúzami.**

Čo mal gajdoš Čmeľ v kolibe? **Krpce, kapce, širicu, fľašku, fajku, palicu.**

Kde strávili prvú noc mladomanželia? **Za komínom.**

Čo spravili lastovičky, keď sa Čimo nechcel vystahovať? **Zamurovali im dvere.**

Čo sa stalo, pokiaľ sa Čimo túlal po svete? **Div a zázrak, plno detí.**

VŠIMLA/VŠIMOL SI SI TIETO SLOVÁ A VETY V KNIŽKE?

POROZMÝŠĽAJ a VYPRACUJ.

Žiaci rozmýšľajú, aké slová sa v príbehu nachádzali, píšú ich do čitateľského denníka a dopĺňajú k nim slová s opačným významom.

Slová s opačným významom

lenivá – *usilovná, snaživá, húževnatá, pracovitá, vytrvalá*

malá – *veľká, mohutná, obrovská, masívna*

veselá – *smutná, skormútená, sklúčená, skleslá*

múdra – *hlúpa, sprostá*

chutná – *nechutná, nejedlá, hnusná, odporná*

spať – *nespať, bdieť*

dôvera – *nedôvera, zrada, faloš*

smiech – *plač, nárek, smútok, vzlykot, fňukot*

spievať – *nespievať, mlčať*

Vyhľadaj zdrobneniny

gajdičky

mamička

vodička

horička

slniečko

kapsička

hostinka

čerešnička

džbánky

nôžku

NÁJDI v knihe príbeh, ktorý sa ti páčil, a VYPÍŠ z neho tieto druhy viet.

Žiaci hľadajú v knihe príbeh, ktorý sa im páčil, a vypíšu si z neho do čitateľského denníka vety podľa druhu: jednu oznamovaciu, jednu opytovaciu a jednu rozkazovaciu. K tejto úlohe si môžete zvoliť aj tvorivejší prístup. Žiakom môžete zadať, aby vyhľadali vetu s konkrétnym slovom, prípadne odpoveď na situáciu, ktorá sa v knihe odohrala a žiakom ju opíšete.

A TERAZ SI PRECVIČÍM TVOJU POZORNOSŤ

ROZHODNI, ktorá veta je podľa príbehov z knihy pravdivá.

Žiakom čítate vety na základe predloženej ponuky alebo vlastného výberu. Žiaci rozhodujú o ich pravdivosti, prípadne nepravdivosti, a vpisujú ich do čitateľského denníka na základe predpripravenej klasifikácie. Napísať môžu jednu alebo dve pravdivé a nepravdivé vety, záleží od individuálnych daností jednotlivcov v triede. Ponuku pravdivých a nepravdivých viet nájdete v tlačiteľnej prílohe.

Pravdivé vety

Čimovci sa vybrali do susedov na pytačky.

Čin bola smutná, lebo Čimo bol lenivý.

Vrabce sa bili pre Čin-čin.

Mladucha Čin s Čimom nocovali za komínom.

Čimo našiel doma štyri deti.

Nepravdivé vety

Na svadbe jedli čerešne a pili vínko zo studničky.

Mamka povedala Čin, že Čimo je šikovný.

Čimo dal lapenú muchu Činke.

Gajdoš Čmeľ mal rád mušacinku.

Vrana bola mladá.

V NASLEDUJÚCICH ÚLOHÁCH MI UKÁŽ, AKO VIEŠ TVORIŤ

NAVRHNI a NAPÍŠ, ako by sa mohol zmeniť názov alebo záver vybraného príbehu.

Žiaci podľa prečítaného príbehu navrhnu a napíšu, ako by zmenili názov príbehu, ako by sa príbeh mohol skončiť, čo by hlavní hrdinovia mohli zmeniť vo svojom konaní a správaní.

VYBER a NAPÍŠ vetu, ktorá sa ti v prečítanej knihe najviac páčila.

Žiaci si z knihy vyberú najkrajšiu vetu podľa vlastného výberu. V tejto časti nechajte žiakov pracovať samostatne.

NAKRESLI ilustráciu, obrázkové čítanie alebo kreslenú osnovu situácie, ktorá ťa v knihe zaujala.

Postupujte podľa metodického usmernenia v úvodnej časti Práca s čitateľským denníkom.

Žiaci môžu nakresliť ľubovoľný obrázok podľa vlastného výberu. Tým nerozhodným môžete pomôcť tak, že im dáte na výber niekoľko námetov. Môžu nakresliť: vrabce, Čima a Činku, bitku vrabcov, pytačky, svadbu a svadobnú hostinu, nevestu a ženícha, gajdoša Čmeľa, pána Ďatľa, zlatú mušku, lastovičky, pani Kuku, zobúdzajúce sa slniečko, ako išlo slniečko spať, slniečko a krajinu, vranu, svätójánsku mušku, stavbu domu, komín, malé vrabčiatka, rodinu vrabcov.

Použitá literatúra:

FINDRA, Ján, GOTTHARDOVÁ, Gabriela, JACKO, Jozef, TVRDOŇ, Emil. 1986. **Slovenský jazyk a sloh**. 2. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 436 s. ISBN 67-372-86.

LIBA, Jozef. 1987. **Čitateľ a literárny proces**. 1. vyd. Bratislava: Tatran. 392 s. ISBN 061-034-87.

MINÁRIK, Jozef, KOUTUN, Juraj, PETRUS, Pavol, TOMČÍK, Miloš, KASÁČ, Zdenko, MAZÁK, Pavol, MAZÁKOVÁ, Jolana. 1981. **Literárna rukoväť**. 2. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 424 s. ISBN 67-419-81.

<https://www.spgk.sk/?aktuality&sprava=podujatia-na-rozvoj-citateľskej-gramotnosti>